

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci žalobkyně **Mgr. O. T.**, zastoupené Mgr. Martinem Bílým, advokátem se sídlem Ostrava, Olivova 553/3, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení** se sídlem Praha 5, Křížová 25, o žalobě proti rozhodnutí ze dne 4.4.2014, o zamítnutí námitek a potvrzení rozhodnutí žalované ze dne 23.12.2013, o **zamítnutí žádosti o zvýšení invalidního důchodu,**

t a k t o :

I. Rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení se pro nezákonnost **zrušuje** a věc se jí vrací k dalšímu řízení.

II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni náklady řízení ve výši 2.600,- Kč k rukám advokáta Mgr. Martina Bílého, a to do 60-ti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 23.12.2013 č.j. X žalovaná Česká správa sociálního zabezpečení zamítla žádost žalobkyně o zvýšení invalidního důchodu pro nesplnění podmínek ust. § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění

pozdějších předpisů. Tohoto zvýšení se žalobkyně domáhala zhodnocením doby studia v období od 1.9.1969 do 31.5.1971, kdy studovala na Městském všeobecném vzdělávacím zařízení – Gymnáziu v Čeljabinsku a od 1.9.1972 do 30.6.1977, kdy absolvovala Moskevskou státní Univerzitu M.V.Lomonosova. Své rozhodnutí žalovaná odůvodnila tím, že dnem 31.12.2008 pozbyla platnosti Smlouva mezi Československou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o sociálním zabezpečení ze dne 2.12.1959. Jako další důvod žalovaná uvedla to, že nebylo prokázáno, že žalobkyně byla ke studiu v cizině vyslána. Jestliže se žalobkyně dovolávala rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4Ads 145/2011 ze dne 22.3.2012, pak dle názoru žalované závěry tohoto rozsudku nelze zobecnit a bezvýhradně je aplikovat na jiný případ než ten, jehož se zmíněný rozsudek týká.

Proti shora uvedenému rozhodnutí podala žalobkyně včasnou žalobu, ve které namítala nezapočtení shora uvedených dob studia v bývalém SSSR. Po ukončení tohoto studia se přestěhovala do Československa, kde po dobu od 2.1.1978 až 15.9.2011 pracovala a využívala nabyté vzdělání. Rozhodnutím Ministerstva vnitra ČR ze dne 27.1.1993 č.j. VSC/2-53/4370/92-1231 nabyla žalobkyně českého občanství. Rozhodnutím žalované ze dne 6.12.2012 jí byl přiznán invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně ve výši 11.433,- Kč měsíčně. Žalobkyně v žalobě poukázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 4Ads 145/2011-59 ze dne 22.3.2012 a také na to, že by názor v něm vyslovený měly jak soudy, tak i žalovaná respektovat. Kromě toho žalobkyně poukázala na nesrozumitelnost odůvodnění žalované.

Žalovaná navrhovala zamítnutí žaloby žalobkyně jako nedůvodné. Ve svém písemném vyjádření k žalobě ze dne 8.7.2014 v podstatě zopakovala stejné důvody zamítavého stanoviska k požadavku žalobkyně na dodatečný zápočet doby studia v bývalém SSSR.

Krajský soud provedl důkaz napadeným rozhodnutím žalované ze dne 4.4.2014 č.j.X, dávkovým spisem žalobkyně a žalobkyní předloženými listinnými důkazy a poté dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Při řízení o žalobě žalobkyně krajský soud vycházel z ust. § 65 a násl. s.ř.s. a ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době rozhodování žalované (ust. § 75 odst. 1, 2 s.ř.s.).

Z hlediska skutkových zjištění vyplývajících z dávkového spisu žalobkyně vzal v daném případě krajský soud za prokázáno, že žalobkyně dne 27.8.2013 požádala o úpravu invalidního důchodu přiznaného rozhodnutím žalované dne 6.12.2012 s tím, aby jí byla zhodnocena doba studia shora uvedená. K této žádosti bylo připojeno rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 18.5.2012 č.j. MŠMT-384/2012-30/724, jímž bylo rozhodnuto, že studium žalobkyně v oboru biologie – biofyzika na Moskevské státní Univerzitě M.V.Lomonosova v Moskvě v SSSR v době od 1.9.1971 do 30.6.1977 je postaveno na roveň studia na vysokých školách v České republice. Rozhodnutím téhož ministerstva ze dne 4.6.2012 č.j. R MSMT-357/2012-0501 bylo rozhodnuto, že studium žalobkyně na Městském všeobecném vzdělávacím zařízení, Gymnáziu č. 96, Čeljabinsk, Rusko od

1.9.1969 do 31.5.1971 je postaveno na roveň studia na středních školách v České republice. Dávkový spis obsahuje rozhodnutí ze dne 6.12.2012, kterým byl žalobkyni přiznán invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně ve výši 11.433,- Kč měsíčně. K tomuto rozhodnutí je připojen osobní list důchodového pojištění žalobkyně, z něhož je zjistitelné, že doba studia shora uváděná žalobkyni při výpočtu výše invalidního důchodu zohledněna nebyla. Rozhodnutím ze dne 23.12.2013 žalovaná zamítla žádost žalobkyně o zvýšení invalidního důchodu pro nesplnění podmínek ust. § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb. v platném znění. Součástí dávkového spisu jsou námitky žalobkyně proti tomuto rozhodnutí, o kterých žalovaná rozhodla shora uvedeným žalobou napadeným rozhodnutím. Nad rámec těchto listinných důkazů žalobkyně předložila listinu o udělení státního občanství vydanou Ministerstvem vnitra ČR dne 27.1.1993.

Spornou právní otázkou v daném případě bylo tedy posouzení nároku žalobkyně na započtení doby studia ve shora uvedeném rozsahu v bývalém SSSR. Žalobkyně se v této souvislosti dovolávala rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 4Ads 145/2011-59. V této právní věci se rovněž jednalo o spornou dobu započtení studia žalobkyně v době od 1.9.1969 do 28.6.1975 na Volgogradském státním pedagogickém institutu a v době od 15.8.1975 do 24.8.1981, kdy žalobkyně pracovala na území bývalého Sovětského svazu, což prokázala kopií pracovní knížky. I v tomto případě žalovaná, pokud jde o zápočet doby studia opřela své rozhodnutí o fakt, že Dohoda mezi Československou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o sociálním zabezpečení pozbyla platnosti dne 31.12.2008 a že žalobkyně získala nárok na starobní důchod až po ukončení platnosti této dohody. Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku poukázal na svoji dosavadní judikaturu a dovodil, že pokud stěžovatelka podala žádost o starobní důchod po skončení platnosti dohody, nemohla jí být na jejím základě započtena ani doba studia ani doba zaměstnání v místech dnešní Ruské federace. V rozsudku se dále Nejvyšší správní soud zabýval otázkou hodnocení studia stěžovatelka na Volgogradském státním pedagogickém institutu ve shora uvedeném rozsahu z hlediska zákona o důchodovém pojištění a předchozích předpisů o sociálním zabezpečení. Poukázal na svůj rozsudek č.j. 6Ads 23/2007-101, z něhož odcitoval vývoj právní úpravy podmínek pro hodnocení doby studia v zahraničí a závěr tohoto rozsudku, že doba studia v cizině získaná před 1.1.1996 podle předpisů platných před tímto dnem se podle § 13 odst. 2 věty druhé zákona o důchodovém pojištění považuje bez dalšího za náhradní dobu pojištění a to po dobu prvních šesti let tohoto studia po dosažení věku 18ti let a že jedinou podmínkou pro hodnocení této doby je české státní občanství žadatele o důchod.

Nejvyšší správní soud tedy v rozsudku č.j. 4Ads 145/2011-59, na který v žalobě poukázala žalobkyně, uzavřel, že za náhradní dobu pojištění se podle § 13 odst. 2 věty druhé zákona o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 425/2003 Sb., považuje též doba studia v cizině získaná před 1.1.1996, a to po dobu prvních šesti let tohoto studia po dosažení věku 18 let, jestliže má pojištěnec české státní občanství ke dni podání žádosti o důchod. Šlo tedy o stejný právní problém sporný

mezi účastníky řízení, tj. o zápočet doby studia v cizině jako v nyní projednávané věci. Není proto možno souhlasit s názorem žalované vysloveným v odůvodnění napadeného rozhodnutí, že citované závěry rozsudku „nelze zobecnit a bezvýhradně je aplikovat na jiný případ než ten, jehož se zmíněný rozsudek týká“. Ostatně žalovaná ani blíže neuvedla, v čem odlišnosti tohoto rozsudku od nyní projednávané věci spatřuje.

S žalobkyní lze souhlasit i v tom, že argumentace obsažená v odůvodnění napadeného rozhodnutí je nesrozumitelná, pokud je v pátém odstavci na straně třetí uvedeno: „Zákonem č. 110/90 Sb., který nabyl účinností dnem 1.5.1990, byla pro zápočet dob zaměstnání v cizině vypuštěna podmínka povolení státních orgánů k pobytu v cizině, na druhou stranu bylo hodnocení těchto dob nově podmíněno zaplacením pojistného. Uvedená podmínka však platila pro hodnocení dob zaměstnání v cizině do budoucna, nikoliv zpětně za období před 1.5.1990, neboť novým ust. § 169a zákona č. 100/1988 Sb. bylo stanoveno, že doby zaměstnání a náhradní doby v cizině před 1.5.1990 se hodnotí podle předpisů platných před tímto dnem. Nevyžaduje se již přitom splnění podmínky povolení československých státních orgánů k pobytu v cizině. Pro úplnost je třeba doplnit, že přijetím zákona č. 155/1995 Sb. s účinností od 1.1.1996 bylo dodatečným zaplacením pojistného podmíněno hodnocení rovněž dob zaměstnání v cizině před 1.5.1990, avšak v případě dob studia v cizině, k němuž byl občan vyslán, se splnění této podmínky nevyžaduje“. Odůvodnění pak pokračuje následujícím odstavcem: „Z uvedeného je zřejmé, že účastníci řízení nelze podle české právní úpravy hodnotit jako českou náhradní dobu pojištění dobu jejího studia získanou na území bývalého SSSR v období od 1.9.1969 do 31.5.1971 a od 1.9.1972 do 30.6.1977, protože nebylo prokázáno, že byla ke studiu v cizině vyslána“. Citovaná část odůvodnění rozhodnutí žalované je skutečně nesrozumitelná. Nicméně k argumentu žalované, že požadovanou dobu studia nelze zhodnotit, protože žalobkyně nebyla ke studiu v cizině vyslána (tuto podmínku žalovaná dovozovala z ust. § 1 odst. 1 vyhlášky Ústřední rady odborů a státního úřadu sociálního zabezpečení č. 102/1957 ÚL účinnou od 1.1.1957 a zrušenou 1.1.1980). V této souvislosti krajský soud odkazuje závěr rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 4Ads 113/2013-45 ze dne 17.4.2014, podle něhož mimo jiné z hlediska zohlednění doby studia v zahraničí před 1.5.1990 jako náhradní doby pojištění podle § 13 odst. 2 věty druhé zákona č. 155/1995 Sb. není vyžadováno, aby pojištěnec, který je český (československý) občan, byl vyslán ke studiu československými orgány, ani aby za tuto dobu bylo zaplaceno pojistné. Ze shora uvedeného je tedy zřejmé, že žalovaná postupovala v rozporu s citovanou soudní judikaturou a nezákonně, pokud žalobkyni nezhodnotila jako náhradní dobu pojištění dobu studia od 1.9.1972 do 30.6.1977. Oproti tomu dobu od 1.9.1969 do 31.5.1971, kdy žalobkyně studovala na Městském všeobecném vzdělávacím zařízení, Gymnáziu č. 96 v Čeljabinsku žalovaná zohlednit nemohla a to proto, že se jednalo o dobu před věkem 18ti let žalobkyně (žalobkyně je nar. X a 18 let dosáhla dne X).

Krajský soud z uvedených důvodů žalobou napadené rozhodnutí pro nezákonnost zrušil v souladu s ust. § 78 odst. 1 s.ř.s. a podle odst. 4 téhož ustanovení věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Žalovaná vydá nové rozhodnutí, ve kterém zhodnotí dobu studia žalobkyně od 1.9.1972 do 30.6.1977 jako náhradní dobu pojištění a v souladu s tím provede úpravu jejího invalidního důchodu podle ust. § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb. v platném znění.

V souladu s ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. byla žalovaná zavázána zaplatit náklady řízení žalobkyni spočívající v právním zastoupení advokátem v rozsahu dvou úkonů právní pomoci po 1.000,- Kč a dvou režijních paušálů po 300,- Kč v souladu s ust. § 7, § 9 odst. 2 a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., celkem tedy 2.600,- Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě dvou týdnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to písemně, ve dvojím vyhotovení. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

V Ostravě dne 8. ledna 2015

JUDr. Petr Indráček
samosoudce